

Sygn. akt XX GCo 304/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Szanciło

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2015 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: (...) S.A. w K.

przy udziale : (...) S.A. w W.

o zabezpieczenie powództwa

postanawia:

1. zabezpieczyć roszczenie uprawnionego (...) S.A. w K. o ustalenie, że pomiędzy (...) S.A. w K. a (...) S.A. w W. obowiązuje umowa ramowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 09.07.2014 r. zmieniona aneksem nr 1 z dnia 1 września 2014 r. oraz porozumienia transakcyjne o numerach (...) poprzez zobowiązanie (...) S.A. w W. do wykonania Porozumień Transakcyjnych,
2. wyznaczyć uprawnionemu (...) S.A. w K. termin dwóch tygodni do wytoczenia przeciwko (...) S.A. w W. powództwa o ustalenie, że pomiędzy (...) S.A. w K. a (...) S.A. w W. obowiązuje umowa ramowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 09.07.2014 r. zmieniona aneksem nr 1 z dnia 1 września 2014 r. oraz porozumienia transakcyjne o numerach (...), pod rygorem upadku zabezpieczenia,
3. oddalić wniosek w pozostałym zakresie.

SSO Anna Szanciło

UZASADNIENIE

(...) S.A. w K. wniósł o zabezpieczenie roszczenia w stosunku do spółki (...) S.A. w W. o ustalenie, że pomiędzy stronami obowiązuje umowa ramowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 09 lipca 2014 r. zmieniona aneksem nr 1 z dnia 1 września 2014 r. oraz porozumienia transakcyjne o numerach (...). Uprawniony wskazał, że jego roszczenie dotyczy również nakazania (...) S.A. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz (...) w ilości, na zasadach, po cenie i w terminach określonych w umowie ramowej i porozumieniach transakcyjnych oraz zapewnienia usługi bilansowania handlowego podmiotów wskazanych w załącznikach do porozumień transakcyjnych, z którymi (...) zawarł umowy sprzedaży energii elektrycznej, po cenach, na zasadach i w terminach określonych w umowie ramowej i porozumieniach transakcyjnych. (...) S.A. wniósł o zabezpieczenie roszczenia poprzez zobowiązanie (...) do wykonania Porozumień Transakcyjnych ewentualnie poprzez zobowiązanie (...) do wykonania porozumień 2016, ewentualnie sprzedaży energii elektrycznej w ilości, na zasadach, po cenie i w terminach określonych w umowie ramowej i porozumieniach transakcyjnych oraz złożenia oświadczeń o pełnieniu Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie Handlowe podmiotów, wskazanych w załącznikach do porozumień transakcyjnych, z którymi (...) zawarł umowę sprzedaży energii elektrycznej do wszystkich operatorów systemu dystrybucyjnego, którzy świadczą usługę dystrybucji dla tych podmiotów, oraz świadczenia usługi bilansowania handlowego podmiotów wskazanych w

załącznikach do Porozumień Transakcyjnych, z którymi (...) zawarł umowy sprzedaży energii elektrycznej, po cenach i na zasadach określonych w Umowie Ramowej i Porozumieniach Transakcyjnych. (...) wniósł o zagrożenie (...) nakazania zapłaty sumy pieniężnej w kwocie 5.000.000 zł na rzecz (...) za każdy przypadek naruszenia obowiązków określonych w postanowieniu o zabezpieczeniu.

Uprawniony wskazał, że strony łączy umowa ramowa z dnia 09 lipca 2014 r. regulująca sprzedaż przez (...) na rzecz (...) energii elektrycznej, którą odsprzedaje odbiorcom końcowym. W ramach tej umowy strony zawierały porozumienia transakcyjne dotyczące złożonej przez kupującego oferty zakupu energii elektrycznej. Zawarcie tych porozumień miało się odbywać w sposób uproszczony, w formie wymiany e - maili. (...) S.A. podniosła, że często zdarzało się tak że obowiązyany nie odpowiadał na przesłaną mu ofertę, ale wykonywał dane porozumienie albo odpowiadał z opóźnieniem. Jednocześnie w przypadku braku woli zawarcia porozumienia transakcyjnego, wprost informował o odrzuceniu oferty. W okresie od dnia 11 lipca 2014 r. do dnia 27 października 2015 r. strony zawarły 66 porozumień. Z początkiem roku 2015 (...) S.A. podjęła rozmowy związane z wprowadzeniem zmian w dotychczasowej współpracy i zmian warunków umowy ramowej. W piśmie z dnia 03 listopada 2015 r. uprawniony otrzymał od (...) pismo, w którym wypowiedziano i jednocześnie zakwestionowano ważność i obowiązywanie umowy ramowej oraz uznano obowiązywanie pomiędzy stronami 38 porozumień transakcyjnych. (...) S.A. poinformowała Operatora Systemu Dystrybucyjnego o zakończeniu bilansowania klientów, w związku z czym (...) S.A. wzywał go do usunięcia naruszeń umowy. W piśmie z dnia 04 grudnia 2015 r. (...) podniosła, że za obowiązujące uznaje 5 porozumień transakcyjnych obowiązujących do 31 grudnia 2016 r. Uprawniony podnosił, że brak realizowania przez (...) będzie prowadził do tego, że spółka nie będzie dysponowała środkami na spłatę wszystkich swoich zobowiązań. Ponadto wiąże się to z pogorszeniem się wyników finansowych, utraty zewnętrznego finansowania, postawienia w stan wymagalności zobowiązań kredytowych oraz braku środków na spłatę bieżących zobowiązań. Nie ulega wątpliwości, że problemy finansowe uprawnionego będą miały ogromny wpływ na sytuację prawną oraz faktyczną odbiorców końcowych. Według uprawnionego w przedmiotowej sprawie istnieje niepewność dotycząca stanu prawnego w zakresie obowiązywania umowy ramowej i porozumień transakcyjnych tym bardziej że spółka (...) S.A. złożyła oświadczenia z których wynika, iż nie zamierza kontynuować porozumień transakcyjnych. Jednocześnie brak sprzedaży energii przez (...) S.A. doprowadzi do konieczności nabycia energii od innego sprzedawcy, co wiąże się z koniecznością uiszczenia wyższej ceny i poniesieniu strat. Obecnie spółka osiąga minimalne zyski, po tym jak w ciągu ostatnich dwóch lat ponosiła stratę z prowadzonej działalności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

wniosek podlegał uwzględnieniu w przeważającej części.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może domagać się każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Art. 730¹ § 2 stanowi, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia oznacza konieczność uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 9 września 1961r., IV CZ 54/61 (OSNC 1963, nr 6, poz. 114) stwierdził, że sąd w postępowaniu zabezpieczającym jest uprawniony oceniać wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami, które podważają uprawdopodobnienie powództwa. Przy ocenie, czy roszczenie jest wiarygodne, sąd powinien uwzględnić także znajdujący się w aktach sprawy materiał, który podaje w poważną wątpliwość okoliczności mające uprawdopodobnić żądanie. Stanowisko to wskazuje, że sposób oceny wiarygodności roszczenia może być uzależniony od stanu materiału dowodowego w sprawie, a zatem wpływ na sposób oceny wiarygodności roszczenia ma również to, czy wniosek o udzielenie zabezpieczenia został zgłoszony w toku postępowania, po przeprowadzeniu chociażby częściowo dopuszczonych przez sąd dowodów.

Zaprezentowane stanowisko Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy podziela w całości.

Zatem na obecnym etapie postępowania na ocenę stopnia wiarygodności roszczenia uprawnionego mogą mieć wpływ jedynie twierdzenia zawarte we wniosku i zgłoszone na ich poparcie dowody. Wiarygodność roszczenia uprawnionego nie podlega zaś ocenie przez pryzmat zarzutów obowiązanego, albowiem w niniejszym postępowaniu zarzuty te do tej pory nie mogły być podniesione.

W ocenie Sądu pierwsza przesłanka udzielenia zabezpieczenia została przez uprawnionego spełniona.

Zgodnie z § 13 ust. 1 umowy ramowej z dnia 9 lipca 2014 r. umowa ta weszła w życie z dniem podpisania i obowiązuje na czas nieokreślony. Każda ze stron ma prawo rozwiązać niniejszą umowę z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca, w którym wygasa najdłużej obowiązujące zawarte na podstawie umowy przed datą złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy przez stronę Porozumienie Transakcyjne. Dla uchylenia wątpliwości dodaje się, że powyższe oznacza, że umowa może ulec rozwiązaniu najwcześniej z dniem wygaśnięcia najdłużej obowiązującego Porozumienia Transakcyjnego. Zgodnie z ustępem 3 rozwiązanie i wygaśnięcie umowy w trybie określonym w ust. 1 nie zwalnia stron z wykonania wszystkich zobowiązań powstałych w okresie jej obowiązywania. Wszystkie porozumienia transakcyjne, które zostały zawarte w trakcie obowiązywania umowy i są realizowane, muszą zostać wykonane w całości bez zmiany ich warunków.

Wobec tak sformułowanej treści umowy intencją stron było związanie trwania umowy ramowej z trwaniem porozumień transakcyjnych zawartych na jej podstawie. Granicę czasową, od której możliwe jest uznanie umowy ramowej za skutecznie rozwiązaną jest moment wygaśnięcia najdłużej obowiązującego porozumienia transakcyjnego. Skoro zatem ostatnie porozumienie transakcyjne zawarte zostało w dniu 27 października 2015 r. to umowa ramowa wygasa wraz z wygaśnięciem tego porozumienia. Termin wypowiedzenia umowy w treści umowy ramowej nr (...) związane jest z czasem obowiązywania ostatniego porozumienia. Strony ustaliły w § 13 o możliwości wcześniejszego wypowiedzenia umowy, ale jej skutki następują do końca trwania ostatniego porozumienia transakcyjnego. Strony zobowiązały się jednocześnie do zrealizowania i wykonania w całości tych porozumień. W piśmie z dnia 03 listopada 2015 r. spółka (...) S.A. wypowiedziała umowę ramową. Obowiązany wskazał wówczas, iż umowa ramowa zostaje wypowiedziana ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2015 r. Mimo to uprawniony wykazał, iż ostatnie porozumienie pochodzi z 27 października 2015 r., a więc przed złożeniem wypowiedzenia umowy, zatem jako ostatnie powinno być wykonane. Ponadto przedstawione faktury Vat (w tym za okres od 30.09.2015 r. do 31.10.2015 r.) świadczą o tym, iż współpraca stron w zakresie sprzedaży energii elektrycznej nadal trwa. Co więcej spółka (...) S.A. w piśmie z dnia 03 listopada 2015 r. skierowanym do uprawnionego podtrzymuje wolę kontynuowania współpracy. Twierdzenia spółki obowiązanej odnośnie zakończenia dostawy prądu w dniu 31 grudnia 2015 r. przeczą warunkom i zasadom zakończenia umowy wyrażonym w § 13 umowy ramowej zawartej przez strony. Na obecnym etapie Sąd uznał, iż warunki współpracy między stronami świadczą, że umowa ta została zawarta a poszczególne porozumienia transakcyjne były w dalszym ciągu wykonywane. Skoro wypowiedzenie umowy ramowej nastąpiło (co obie strony potwierdziły), to zgodnie z zapisem § 13 to skutek tego wypowiedzenia następuje ze skutkiem na koniec miesiąca, w którym wygasa najdłużej obowiązujące porozumienie transakcyjne.

Jednocześnie wskazać należy, iż powyższe nie przesądza o zasadności powództwa, o ile zostanie ono wytoczone. Prawdziwość i zasadność twierdzeń uprawnionego oraz ostateczna ocena prawna sprawy zostanie bowiem rozstrzygnięta przez Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie, wydanym w szczególności po zaznajomieniu się ze stanowiskiem obowiązanego, jego zarzutami oraz po przeprowadzeniu postępowania dowodowego.

Przechodząc do analizy kwestii interesu prawnego, zwrócić należy uwagę, że z art. 730¹ § 2 k.p.c. wynika, iż interes prawny w zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Cel postępowania, o którym mowa w końcowej części tego przepisu, nie jest pojęciem jednolicie rozumianym w doktrynie. Niemniej jednak zasadnie wskazuje się, że nie ogranicza się on do merytorycznego orzeczenia, lecz obejmuje swoim zakresem również zapewnienie porządku prawnego w ten sposób, aby nie doszło do naruszenia praw uprawnionego w okresie trwania postępowania. Ponieważ celem (funkcją) zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotowi potrzebującemu, interes prawny, jako

przesłanka zabezpieczenia, istnieje zatem w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawionemu należytej ochrony prawnej, zanim uzyska on ochronę definitywną, czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku

z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Należyta ochrona prawna polega na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawionego. Chodzi zatem o udzielenie ochrony prawnej nie przez zapewnienie wykonania orzeczenia w sprawie, ale o usunięcie lub zapobieżenie wyrządzenia szkody uprawionemu w toku postępowania dlatego, że sprawa nie została jeszcze prawomocnie zakończona.

W przedmiotowej sprawie uprawniony w dostateczny sposób wykazał, iż roszczenie o kontynuowanie sprzedaży energii do czasu zakończenia ostatniego porozumienia transakcyjnego jest na obecnym etapie zasadne i spełnia wolę stron wyrażoną w §13 umowy ramowej dotyczącej zakończenia współpracy i rozliczenia wszystkich transakcji.

Zatem wskazany przez uprawnionego sposób zabezpieczenia – poprzez zobowiązanie (...) S.A. w W. do wykonania porozumień transakcyjnych przyczyni się do osiągnięcia celu postępowania oraz pozostaje w funkcjonalnym związku z tym celem i dlatego też w żądaniu zastosowania wskazanego w pozwie sposobu zabezpieczenia uprawniony ma interes prawny w rozumieniu art. 730¹ § 2 k.p.c.

W ocenie Sądu ten sposób zabezpieczenia zapewnia uprawionemu należyłą ochronę prawną, zaś obowiązanego nie obciąża ponad miarę, umożliwiając kontynuowanie wykonywania dotychczas zaciągniętych zobowiązań.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek uprawnionego o zabezpieczenie powództwa w pozostałym zakresie, bowiem uznał iż zastosowanie innych - dodatkowych zabezpieczeń obciążało by obowiązanego ponad potrzebę. W ocenie sądu wykonanie przez obowiązanego poszczególnych czynności sprzedaży energii oraz pełnienia funkcji Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie Handlowe i świadczenie usług bilansowania handlowego dotyczy wszystkich czynności związanych z wykonaniem porozumień transakcyjnych i z nimi się pokrywa, wobec czego nie istnieje potrzeba nałożenia na spółkę (...) S.A. wykonania poszczególnych tych czynności.

Wniosek uprawnionego nie mógłby być uwzględniony w całości, a przede wszystkim co do nałożenia na (...) S.A. obowiązku uiszczenia kwoty 5.000.000 zł za każdy przypadek naruszenia obowiązków określonych w postanowieniu o zabezpieczeniu, bowiem należało ocenić go jako nieadekwatny do charakteru roszczenia, którego zabezpieczenia domaga się uprawniony.

Ustanowienie obowiązku zapłaty 5.000.000 zł jest sposobem zabezpieczenia najdalej ograniczającym prawa obowiązanego, na którego majątku zostałyby dokonane oraz pociągałoby znaczne koszty. W związku z tym ten sposób powinien być stosowany wyjątkowo, tylko wtedy, gdy inne sposoby zabezpieczenia są niewystarczające.

W ocenie Sądu Okręgowego na etapie niniejszej sprawy nie ma podstaw do nałożenia na obowiązanego groźby wypłaty 5.000.000 zł za każde naruszenie zabezpieczenia. Strony różnią się w swoich ocenach co do czasu obowiązywania umowy ramowej i poszczególnych porozumień transakcyjnych, ale nie ma podstaw i zagrożenia co do braku wykonania przez obowiązanego niniejszego postanowienia Sądu. Sąd nie znajduje związku pomiędzy podstawami roszczenia uprawnionego a przesłankami dla których ten sposób zabezpieczenia miałby służyć. Nie ma również związku wysokość posiadanego przez spółkę (...) kapitału czy rocznych przychodów. W odniesieniu do powództw związanych z ukształtowaniem stosunku prawnego lub prawa albo ich ustalenia, celem postępowania zabezpieczającego jest zapewnienie skuteczności przyszłego orzeczenia. W okolicznościach niniejszej sprawy takiemu celowi nie służy nałożenie na obowiązanego wypłaty kwoty 5.000.000 zł. Ewentualne stwierdzenie istnienia stosunku prawnego pomiędzy stronami będzie miało ten skutek, że po stronie uprawnionej nadal będzie ciążył obowiązek zapłaty za zakupioną od obowiązanego energię.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 730¹ § 1-3 k.p.c. i art. 755 § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO Anna Szanciło

Zarządzenie:(...)

SSO Anna Szanciło